ऋणनिर्देश

शिवाजी विद्यापीठाच्या एम.फिल्. शिक्षणशास्त्र या पदवीच्या पूर्ततेसाठी संशोधन कार्य पार पाडताना आवश्यक असणारी प्रेरणा व जिद्द निर्माण करणारे मार्गदर्शक प्रा. डॉ. के. डी. गायकवाड, डॉ. राजन गवस, प्रा. बी. जे. दळवी, प्राचार्या एन. एस. मणेर, प्रा. डॉ. एम. एल. जाधव, प्रा. डॉ. आर. ए. कुंभार, प्रा. डॉ. आर. बी. व्हनबट्टे, प्रा. डॉ.एस. बी. गागरे, प्रा.सतिश फरांदे व सर्व सहकारी प्राध्यापक यांचा संशोधक सदैव ऋणी राहील.

संशोधन कार्यात, संशोधन पध्दती व अहवाल लेखनशास्त्र संदर्भातील सखोल मार्गदर्शन संशोधकास मार्गदर्शक गायकवाड यांचेकडून लाभले. संशोधकाच्या गुरूस्थानी असलेल्या व समवयस्क अध्यापकांनी या संशोधनाच्या पूर्ततेसाठी बहुमोल मार्गदर्शन व सहकार्य केले. याबद्दल संशोधक सर्वांचा अंत:करणापूर्वक ऋणी आहे. या सर्वांबरोबरच महाविद्यालयातील कार्यालयीन सेवकांनी केलेल्या सहकार्याबद्दल संशोधक ऋणी राहील.

संशोधन कार्याच्या या उपक्रमामध्ये महाविद्यालयातील विद्यार्थी शिक्षकांनी मोलाचे सहकार्य केले आहे. त्यांनी केलेल्या सहकार्याबद्दल संशोधक ऋणी राहील.

संशोधन समस्येच्या संदर्भात माहिती उपलब्ध होण्यासाठी ग्रंथपाल श्री. एस. आर. गोडसे व त्यांचे सहकारी श्री. अंकुश बाबर यांची मोलाची मदत झाली. त्याप्रमाणे श्री. आर. एम. खान यांनी प्राथमिक अहवाल लेखनासाठी मोलाची मदत केली. 'रिलॅक्स सायक्लोस्टायलिंग, सातारा'चे श्री. मुकुंद ढवळे व त्यांचे सहकारी श्री. राजू कुलकर्णी यांनी संशोधन अहवालाची सुबक व नेटकी बांधणी अत्यंत कमी वेळेत करून दिली. संशोधक त्यांचाही ऋणी राहील.

या प्रकल्पाच्या सुरूवातीपासून ते अखेरपर्यंतच्या कार्यवाहीत अनेक व्यक्तींचे प्रत्यक्ष-अप्रत्यक्ष सहकार्य लाभले त्या सर्वांचा संशोधक ऋणी आहे.

स्थळ : सातारा

दिनांक : 27 जून 2006 **कांबळे चरणदास युवराज**

अनुक्रमणिका

प्रकरण क्र.		प्रकरणाचे शीर्षक	पृष्ठ क्रमांक
1	**संशोधन विषयाची ओळख**		**1 ते 24**
		विभाग एक	
	1.1	शिक्षक प्रशिक्षणाची ऐतिहासिक पार्श्वभूमी	1
	1.2	विषय प्रवेश	7
		विभाग दोन	
	1.3	शालेय अनुभव कार्यक्रम संकल्पना	8
	1.4	विविध विद्यापीठांतर्गत सध्याची कार्यवाही पध्दती	10
		विभाग तीन	
	1.5	प्रशिक्षणाचे स्वरूप	15
	1.6	संशोधनाची गरज व महत्व	16
	1.7	संशोधन समस्येची निश्चिती व शीर्षक	20
	1.8	संशोधन समस्येतील तांत्रिक संज्ञांच्या व्याख्या	20
	1.9	संशोधनाची उद्दिष्टे	22
	1.10	संशोधनाची गृहीतके	22
	1.11	संशोधनाची परिकल्पना	22
	1.12	संशोधनाची व्याप्ती व मर्यादा	23
	1.13	प्रकरण योजना	23
2.	**संशोधनाशी संबंधित साहित्याचा अभ्यास**		**25 ते 35**
	2.1	प्रास्ताविक	25
	2.2	पूर्वी झालेल्या संशोधनाचा आढावा	26
	2.3	प्रस्तुत संशोधनाचे वेगळेपण	34
3.	**संशोधनाची कार्यवाही**		**36 ते 58**
	3.1	प्रस्तावना	36
	3.2	संशोधन पध्दती	36
	3.3	प्रायोगिक पध्दती	37

प्रकरण क्र.	प्रकरणाचे शीर्षक	पृष्ठ क्रमांक
	3.4 प्रायोगिक अभिकल्पाची निवड	38
	3.5 एकल गट पूर्वोत्तर परिक्षण अभिकल्प	40
	3.6 न्यादर्श	41
	3.7 माहिती संकल्पनाची साधने	47
	3.8 संख्याशास्त्रीय साधने	49
	3.9 शालेय अनुभव कार्यक्रमाचे नियोजन व कार्यवाही	53
	3.10 शालेय अनुभव कार्यक्रमाशी संबंधित क्षमता	56
4.	**माहितीचे संकलन, विश्लेषण व अर्थनिर्वचन**	**59 ते 80**
	4.1 प्रस्तावना	59
	4.2 माहिती विश्लेषणाची उद्दिष्टे	59
	4.3 परिकल्पना परीक्षण - 1	59
	4.4 परिकल्पना परीक्षण - 2	65
	4.5 परिकल्पना परीक्षण - 3	69
	4.6 परिकल्पना परीक्षण - 4	73
	4.7 परिकल्पना परीक्षण - 5	77
5.	**सारांश, निष्कर्ष व शिफारशी**	**82 ते 88**
	5.1 प्रस्तावना	82
	5.2 संशोधन अहवालाचा प्रकरण निहाय सारांश	82
	5.3 निष्कर्ष	83
	5.4 शिफारशी	85
	5.5 पुढील संशोधनासाठी विषय	88
	संदर्भ ग्रंथ सूची	**89 ते 90**
	परिशिष्टे	**90 ते 97**

कोष्टकांची यादी

कोष्टक क्र.	कोष्टकाचे नाव	पृष्ठ क्रमांक
4.1	शैक्षणिक व्यवहार क्षमता प्रशिक्षणार्थींची पूर्वचाचणी व उत्तरचाचणीमध्ये संपादित गुणांची तुलना.	61
4.2	शैक्षणिक उपक्रम क्षमता प्रशिक्षणार्थींची पूर्वचाचणी व उत्तरचाचणीमध्ये संपादित गुणांची तुलना.	66
4.3	शैक्षणिक साहित्य निर्मिती व वापर क्षमता प्रशिक्षणार्थींची पूर्वचाचणी व उत्तरचाचणीमध्ये संपादित गुणांची तुलना.	69
4.4	मूल्यमापन क्षमता प्रशिक्षणार्थींची पूर्वचाचणी व उत्तरचाचणीमध्ये संपादित गुणांची तुलना.	73
4.5	व्यवस्थापन क्षमता प्रशिक्षणार्थींची पूर्वचाचणी व उत्तरचाचणीमध्ये संपादित गुणांची तुलना.	77

आलेखांची यादी

आलेख क्र.	आलेखाचे नाव	पृष्ठ क्रमांक
1.	शैक्षणिक व्यवहार क्षमता प्रशिक्षणार्थींची पूर्वचाचणी व उत्तरचाचणीमध्ये संपादित गुणांची तुलना.	63
2.	शैक्षणिक उपक्रम क्षमता प्रशिक्षणार्थींची पूर्वचाचणी व उत्तरचाचणीमध्ये संपादित गुणांची तुलना.	67
3.	शैक्षणिक साहित्य निर्मिती व वापर क्षमता प्रशिक्षणार्थींची पूर्वचाचणी व उत्तरचाचणीमध्ये संपादित गुणांची तुलना.	71
4.	मूल्यमापन क्षमता प्रशिक्षणार्थींची पूर्वचाचणी व उत्तरचाचणीमध्ये संपादित गुणांची तुलना.	75
5.	व्यवस्थापन क्षमता प्रशिक्षणार्थींची पूर्वचाचणी व उत्तरचाचणीमध्ये संपादित गुणांची तुलना.	79